

Παρασκευή 15 Οκτωβρίου 2021, 00:01

«Κυματοθραύστες»: Τεκμήριο και αφήγημα εποχής

Είναι αλήθεια ότι πολλοί, ίσως και οι περισσότεροι, καταλάβαμε αρκετά νωρίς ότι η πανδημία του κορονοϊού θα ήταν το μεγαλύτερο γεγονός της εποχής μας και αν τις επόμενες δεκαετίες δεν συμβεί κάποιος παγκόσμιος πόλεμος (κάποιοι το προβλέπουν) μπορεί και να αναδειχθεί ως το σημαντικότερο γεγονός του 21ου αιώνα ή έστω ένα σημείο τομής στον ιστορικό χρόνο, στη Δύση.

Δημοσιογράφοι, ΜΜΕ αλλά και ιδιώτες, από την πρώτη στιγμή, έπεσαν με πάθος στη μάχη της ενημέρωσης προσπαθώντας να καταγράψουν τα γεγονότα όπως αυτά συνέβαιναν σε ενεστώτα χρόνο αλλά ταυτόχρονα να προβλέψουν και πως αυτά θα εξελιχθούν.

Η πανδημία κατέλαβε τη δημόσια σφαίρα και ήταν το αποκλειστικό θέμα για τα Μίντια επί μήνες. Τα μεγάλα, έγκριτα Μέσα, ειδικά των ΗΠΑ που έχουν συνδρομητές σε όλο τον πλανήτη επιδόθηκαν και σε μια ευγενή άμιλλα για το ποιο θα καλύψει το ιστορικό γεγονός της πανδημίας πληρέστερα και μάλιστα διαθέτουν δωρεάν όλο το σχετικό περιεχόμενο που παράγουν.

Στην Ελλάδα, η εφημερίδα «Καθημερινή» έχοντας συμπληρώσει τα 100 χρόνια έκδοσής της μόλις την προηγούμενη χρονιά από το σημαντικότερο γεγονός του καιρού μας, κάλυψε και καλύπτει την πανδημία δυναμικά, επιλέγοντας τα σημαντικότερα σχετικά θέματα

από τον ξένο Τύπο αλλά παράγοντας και αρκετό πρωτογενές ρεπορτάζ.

Στο πλαίσιο της δουλειάς του στην «Καθημερινή» ο δημοσιογράφος Γιάννης Παπαδόπουλος ασχολήθηκε αποκλειστικά με την πανδημία. Το βιβλίο του «Κυματοθραύστες - Απροσδόκητοι πρωταγωνιστές μιας συλλογικής δοκιμασίας» είναι καρπός αυτής ακριβώς της δουλειάς.

Είναι γνωστό πως ο Γιάννης Παπαδόπουλος είναι πολύ καλός δημοσιογράφος. Όσοι καταναλώνουμε, ίσως και βουλιμικά, τον ελληνικό και διεθνή Τύπο έχουμε ξεχωρίσει τα πολύ καλά τεκμηριωμένα ρεπορτάζ του αλλά κυρίως την ικανότητά του σε κάθε ιστορία που διερευνά να διακρίνει τη σημαντικότερή της πτυχή, τον πυρήνα της και αυτό να αναδεικνύει.

Δημοσιογράφος των facts και του εξαντλητικού ρεπορτάζ ο Γιάννης Παπαδόπουλος, ένας κανονικός δημοσιογράφος σε μια εποχή που το είδος εκλείπει.

Ο Παπαδόπουλος επέλεξε οκτώ ιστορίες ανθρώπων που για διαφορετικούς λόγους ο καθένας βρέθηκαν μπροστά στο πρώτο κύμα της πανδημίας, όταν ο ιός και η συμπεριφορά του ήταν εν πολλοίς άγνωστα και όλοι τους, ο καθένας με τον τρόπο του, αναγκάστηκαν να κάνουν υπερβάσεις: οι γιατροί, οι νοσηλευτές και το προσωπικό νοσοκομείων στις ιστορίες αυτές κλήθηκαν να καλύψουν τα κενά του συστήματος Υγείας σε συνθήκες πρωτόγνωρες.

Οι υπόλοιποι πρωταγωνιστές, συγγενείς και φίλοι θυμάτων της πανδημίας, βρέθηκαν κι αυτοί να διαχειρίζονται σε πρωτοφανείς συνθήκες το αποτρόπαιο.

Οι ιστορίες κάποιων εκ των πρωταγωνιστών του βιβλίου μας ήταν ήδη γνωστές από τα ρεπορτάζ του Γιάννη Παπαδόπουλου στην Καθημερινή. Στο βιβλίο όμως η «περίπτωση» του καθενός γίνεται μια ιστορία την οποία αφηγούνται και πλήθος άλλων εμβόλιμων μαρτυριών που ο συγγραφέας συγκέντρωσε κατά το ρεπορτάζ.

Είναι πολύ ενδιαφέρον ότι και οι οκτώ συμπολίτες μας είναι άνθρωποι «ψημένοι» από τη ζωή, άνθρωποι που κατά το παρελθόν αντιμετώπισαν πολύ δύσκολες προκλήσεις, κάποιοι είχαν ήδη αναμετρηθεί με το θάνατο και η αναφορά στα βιώματα του παρελθόντος τους μας βοηθά να καταλάβουμε καλύτερα πόσο διαφορετική τελικά ήταν και είναι η πανδημία του κορονοϊού.

Αυτό που πραγματικά εντυπωσιάζει στο βιβλίο αυτό είναι ότι ο αναγνώστης συχνά αισθάνεται ότι διαβάσει διηγήματα που την πλοκή τη συνθέτει ένα παλίμψηστο μαρτυριών. Οι χαρακτήρες των οκτώ πρωταγωνιστών φωτίζονται αφενός από τον τρόπο που αντιδρούν στα γεγονότα και αφετέρου μέσα από τις εκ των υστέρων σκέψεις τους γι αυτά, σκέψεις που τις μοιράζονται με τον δημοσιογράφο-συγγραφέα σε διάφορες χρονικές στιγμές, όλους τους προηγούμενους μήνες.

Το δεύτερο εντυπωσιακό χαρακτηριστικό του βιβλίου είναι ότι ενώ σε κάθε ιστορία είναι εξαιρετικά δύσκολο στον αναγνώστη να μην συγκινηθεί μέχρι δακρύων, το συναίσθημα απουσιάζει παντελώς από

την αφήγηση. Τα γεγονότα από μόνα τους είναι τόσο συγκλονιστικά που δεν χρειάζονται καμία «αφηγηματική υποστήριξη» για να προκαλέσουν τη συγκίνηση.

Όσα μας προκάλεσαν τρόμο, όσα κάποιοι από εμάς ζήσαμε, όσα σκεφτήκαμε αυτούς του ατελείωτους μήνες, τα αναγνωρίζουμε και ως δικά μας βιώματα και σκέψεις στις ιστορίες των οκτώ συμπολιτών μας που βρέθηκαν στην πρώτη γραμμή ως «κυματοθραύστες» ενός κύματος που σάρωσε τα πάντα.

Και στο επίπεδο της δημοσιογραφικής μαρτυρίας το βιβλίο έχει να μας προσφέρει πολλά περισσότερα από τα ρεπορτάζ. Διαβάζεται και ως ένα χρονικό της μάχης που έδωσαν οι γιατροί, οι νοσηλευτές, οι καθαρίστριες, των νοσοκομείων της χώρας, μαζί με ομάδες εθελοντών που περιελάμβαναν από συνταξιούχους γιατρούς και νοσηλευτές μέχρι φοιτητές Ιατρικής, ένας κόσμος που τα «έδωσε όλα» για την υγεία των Ελλήνων.

Μας είχε λείψει μια ματιά σε όσα διαδραματίστηκαν τους προηγούμενους μήνες σε όλα τα ελληνικά νοσοκομεία, ειδικά της Βόρειας Ελλάδας που δοκιμάστηκαν ιδιαίτερα και επαναλαμβάνουμε πως όλα αυτά καταγράφονται ξερά, δημοσιογραφικά, χωρίς ίχνος συναισθήματος και χρήση επιθετικών προσδιορισμών και είναι η αλήθεια τους που καθηλώνει σε αυτό τον βαθμό τον αναγνώστη.

Οι «Κυματοθραύστες», ένα έξοχο δείγμα δημοσιογραφικής δουλειάς, καταφέρνει, τελικά, να αναδειχθεί σε ένα αφήγημα εποχής με πλοκή, με πρωταγωνιστικούς χαρακτήρες που μας συγκλονίζουν τόσο με τις περιπέτειες τους όσο και με όσα εξομολογούνται ως

στοχασμούς για την εμπειρία τους αυτή από την οποία είναι φανερό, ακόμα και αν δεν το δηλώνουν ρητά ότι βγήκαν άλλοι άνθρωποι.

Και ο αναγνώστης όμως τους ακολουθεί σε αυτή την πορεία.

Μετά τους «Κυματοθραύστες, η αντίληψη μας για την πανδημία, πέρα απ' όσα ζήσαμε, διαβάσαμε, ακούσαμε, δεν είναι πλέον η ίδια.

Θα το διαβάσετε οπωσδήποτε.

****Γιάννης Παπαδόπουλος, Κυματοθραύστες- Απροσδόκητοι
πρωταγωνιστές μιας συλλογικής δοκιμασίας (Εκδόσεις
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ)***